LIBRIS | We know books

**P. Howard**

***(Rejtő Jenő)***

# Pata albă

*traducere și adaptare din limba maghiară de Hendrik O.*

pulp club

Cluj-Napoca, 2026

LIBRIS We know books

## Începe cariera unui detectiv particular

Deși era cetățean englez, Samuel Bronson își alesese ca reședință permanentă Marocul, capitala Africii Franceze. Își stabilise cariera prin metoda cercetării conjuncturii economice și se hotărâse asupra meseriei de detectiv particular, atât de răspândită și romanțată de pe vremea lui Pinkerton. Înclinația spre cercetare existase întotdeauna în el. Chiar și în zilele cele mai pustii era în stare, de pildă, să descopere câte o cunoștință la care mai putea găsi credit pentru câțiva franci. Odată a descoperit că la Alger trăia un unchi de-al lui, foarte bogat, care nu știa nimic despre această prețioasă legătură de familie. Unchiul încăpățânat nu a vrut nici mai târziu să recunoască rudenia, bazată nu pe acte prea convingătoare, ci pe argumentele lui Samuel Bronson; cu toate acestea, după ce s-a consemnat în scris că între el și Samuel Bronson, precum și familia acestuia, nu exista niciun fel de legătură, bătrânul i-a plătit o sumă sub titlul de „răscumpărare familială", din care, pe lângă cheltuielile de drum, lui Samuel i-a mai rămas ceva și în buzunar.

În cursul unei cercetări conjuncturale ulterioare, a constatat că în Maroc criminalitatea prezenta o foarte frumoasă tendință ascendentă. Cum putea fi exploatată această conjunctură?

În trei feluri. Mai întâi ca infractor, apoi ca polițist, iar în al treilea rând prin înființarea unei societăți de asigurare împotriva spargerilor, asasinatelor și crimelor de jaf. Ultima întreprindere nu intra în discuție, deoarece Samuel Bronson ducea momentan lipsă de cele câteva milioane de lire sterline necesare drept capital inițial pentru o asemenea societate. Pentru criminalitate, varianta pomenită întâi, nu se simțea potrivit din pricina simțului său moral mai mult sau mai puțin intact. Rămânea, așadar, reacția la fel de înfloritoare față de conjunctura înfloritoare a criminalității: meseria de detectiv.

Domnul Bronson s-a prezentat la poliție și a cerut să fie încadrat în corpul inspectorilor superiori. Cererea lui a străbătut



cu repeziciune toate forurile, căci după numai zece minute se afla din nou în stradă; iar faptul că oferta nu i-a fost primită cu brațele deschise este dovedit de împrejurarea că domnul Bronson nu face nici astăzi parte din poliția marocană.

După asemenea antecedente a deschis agenția de detectivi particulari Bronson & Bronson. Amândoi fondatorii firmei cu nume dublu erau reprezentați de el singur, iar numele de familie îl scrisese de două ori numai pentru sonoritate. Ceremonia inaugurării a fost considerabil mai simplă decât lansarea la apă a vasului Queen Mary sau ședința centenară a Academiei Regale, fiindcă s-a mărginit la un singur act festiv: cei doi proprietari ai firmei, reuniți în persoana lui Samuel Bronson, s-au prezentat în fața ușii locuinței cu o placă de alamă și un ciocan, cu patru cuie între dinți, și au fixat placa deasupra cutiei poștale. Această schimbare a provocat ulterior diverse controverse cu proprietăreasa, văduva Colles.

Bronson era un om modern și știa bine că la temelia oricărei întreprinderi cu adevărat mari stă reclama. Și-a urmărit cunoscuții ziariști cu o stăruință care ar fi fost de ajuns pentru demascarea celor mai mari criminali din Maroc. Astfel a reușit să strecoare în ziare câteva reclame scrise sub formă de povestire.

Aceste articole relatau cum domnul Samuel Bronson (detectivul-maestru de faimă mondială) demascase „hienele seifurilor" din New York, după ce polițiile de pe cinci continente le luaseră urma în zadar, înarmate cu bastoane de cauciuc. Tot domnul Samuel (detectivul-maestru) îl prinsese în laț pe „Morgan cel cu lirele", care, timp de opt ani, falsificase zi și noapte lire sterline. Și societatea pariziană „Cuțitul Mare", sub a cărei denumire se uniseră toți tâlharii-asasini de meserie din lume, iar statutul ei reprezenta o treaptă intermediară între actul constitutiv al unei societăți pe acțiuni și pactul Societății Națiunilor, își datora pieirea tot domnului Bronson.

Poate că este de prisos să observ că „hienele seifurilor", „Morgan cel cu lirele" și societatea „Cuțitul Mare" se născuseră,

LIBRIS | We know books

fuseseră arestate și executate, fără excepție, în imaginația detectivului-maestru. Din păcate, articolele nu au reușit să învioreze întreprinderea de investigații Bronson & Bronson nici măcar cu o singură însărcinare. Indiferența generală amenința deja firma cu falimentul, care ar fi fost provocat de singurul creditor mai important al întreprinderii, croitorul domnului Bronson, dacă în ultima clipă steaua norocului detectivului-maestru nu ar fi strălucit pe neașteptate cu o lumină orbitoare.

Era după-amiaza unei zile călduroase, spre sfârșitul sezonului ploios, când aburii călduți pătrund printre încheieturi, astfel încât îl dor pe om toți nervii. Durerea aceasta este sporită în mod deosebit de doamna Colles, care stă în fața biroului cu cererea ei monotonă privitoare la chirie și cu anunțarea prealabilă a unei note de plată pentru cele patru găuri mari rămase în zid de la cuiele cu cârlig ale firmei, placă ce urma să fie îndepărtată în viitorul apropiat. Văduva doamnă Colles nu fusese niciodată în viața ei mai aproape de a i se arunca ceva în cap decât în după-amiaza aceea.

Și atunci sună cineva la ușă. Sosise primul client al firmei Bronson & Bronson. Un bărbat masiv, cu părul alb, îmbrăcat izbitor de elegant. Vizitatorul era Sir Geoffrey Halley, unul dintre cei mai bogați magnați industriali din Africa de Sud.

- Domnule Bronson - spuse după ce se așeză -, am o însărcinare pentru dumneavoastră.
- Văduvă doamnă Colles - rosti detectivul-maestru -, părăsiți imediat încăperea!

Și totul se petrecu întocmai. Sir Halley avea într-adevăr o însărcinare, iar văduva doamnă se grăbi să iasă, deoarece mâna domnului Bronson se odihnea amenințător pe o scrumieră de bronz neobișnuit de grea.

*

Geoffrey Halley își începuse strălucita carieră ca muncitor



în industria petrolului, la Baku. Era pe vremea când ziarele se ocupau foarte mult de condițiile din Baku, și nu tocmai sub forma celor mai favorabile aprecieri. Biciuirile erau la ordinea zilei, iar agenții companiilor petroliere ajungeau chiar să execute sentințe capitale, în sensul că pe atunci nu puțini oameni mai turbulenți erau împușcați acolo. Civilizația a acoperit de mult cu nisipul timpului această perioadă rușinoasă din dezvoltarea marii industrii; iar dacă o pomenim acum în cazul lui Sir Geoffrey Halley, o facem numai pentru a-i face cititorului mai ușor de înțeles caracterul deosebit de pronunțat și, ca să ne exprimăm blând, faptele la fel de pronunțate.

Dintre așa-numiții self-made men sunt cunoscute, în general, două tipuri. Primul, sub influența amintirilor despre lipsuri și suferințe, rămâne democrat și umanist chiar pe culmile puterii și îi înțelege pe cei asupriți. Al doilea tip este contrariul lui. Suferința l-a împietrit; le înapoiază semenilor, cu dobândă, tot ce a îndurat, devine nepăsător la gemete și chinuri și, de obicei, își spune în sinea lui: „Nici eu n-am murit din asta." Sir Geoffrey Halley aparținea acestui soi. Afacerile lui se caracterizau printr-o urmărire necruțătoare a scopului. Se dădea înapoi de la puține mijloace care păreau potrivite să-i sporească puterea și sferele de interes. Era un om genial, necultivat, tiranic și încăpățânat. Își impunea voința la întreprinderile sale sau la bursă la fel cum și-o impunea acasă, în viața de familie.

Oamenii care încercau să-i facă rău dispăreau de pe o zi pe alta. Unul primea o bucată zdravănă din pradă, altul un glonț de revolver. Aceste mici chestiuni erau rezolvate de subalternii săi după cum socoteau de cuviință. Sir Geoffrey nu se ocupa de mărunțișuri. Poate că uneori s-ar fi dat înapoi dacă ar fi aflat ce mijloace foloseau vasalii lui în interesul său.

Cel mai recent, tragedia unui ziarist stârnise opinia publică împotriva lui. Scria în ziar sub pseudonimul „Bob" și provenea dintr-o veche și respectabilă familie nobiliară. Articolele semnate „Bob" se ocupaseră multă vreme de afacerile lui Sir Geoffrey.

LIBRIS We know books

Apăruseră fotografii din plantațiile de cauciuc din Uganda, cu sate de negri incendiate și bantu biciuiți până la moarte. Activitatea acestui „Bob" era atât de periculos de exactă și eficientă, încât aproape îi frânsese gâtul lui Sir Geoffrey. Se vorbea deja despre un comisar guvernamental, despre un judecător de instrucție, când într-o zi „Bob", aflat în Maroc, dispăru. Mai întâi s-a crezut că plecase acasă, la Londra; apoi, după ce a fost căutat și de acolo, poliția a stabilit în cele din urmă că era identic cu un cadavru fără niciun act asupra lui, găsit cu câteva zile înainte la periferie. Moartea fusese provocată de o lovitură cu un obiect greu, care îi zdrobise aproape întregul craniu.

Halley, care prefera să-și neutralizeze adversarii cu bani, nu știa nimic despre această crimă și a pornit o anchetă energică printre oamenii săi de încredere. N-a aflat nimic. Bănuia totuși că provocase indirect moartea ziaristului și acesta a fost singurul caz care i-a tulburat liniștea multor nopți. A costat o mică avere ca afacerea morții lui „Bob" să fie scoasă de pe ordinea zilei. Mai târziu s-a aflat chiar că în servieta ziaristului mort se găsiseră dovezi revoltătoare despre Compania de Prospectare a Resurselor care lua ființă în Regatul Lunga, una dintre întreprinderile lui Halley, unde, pe lângă băștinași, deținuți arabi închiriați de la autoritățile franceze construiau diguri și defrișau jungla. Fotografiile și notițele acestea dispăruseră și ele.

Sir Geoffrey Halley era văduv. Unica lui fiică, Lilian, primise în educație tot ceea ce îi lipsise tatălui în copilăria petrecută într-o pivniță de zarzavaturi din Soho. Lilian moștenise înfățișarea mamei. Era o fată grațioasă, cu trăsături fine. În firea ei domina însă moștenirea paternă. Era voluntară, sfidătoare și încăpățânată. Pensionul elvețian și seratele dansante ale înaltei societăți londoneze nu îmblânziseră acea forță străveche a împotrivirii și îndărătniciei cu care încerca întotdeauna să-și impună propria voință.

Din această pricină mai ales, la douăzeci și trei de ani, în ciuda frumuseții ei extraordinare, era încă nemăritată. Bărbaților



care se apropiau cu tandrețe de ea le înăbușea, pur și simplu, sentimentele. Izbucnea irezistibil în râs dacă cineva o privea galeș, ca să nu mai vorbim de o declarație de dragoste. Niciun pretendent nu rezista lângă Lilian mai mult de trei săptămâni. Pretendenții nu puteau sta în preajma ei decât dacă se urcau în mica ei mașină roșu-aprins, cu care fata gonea prin oraș cea mai mare parte a zilei. Tinerii cu suflet simplu, care doreau să trăiască mult, se opreau deja aici. Cine suporta și asta și înghițea veșnica porunceală a fetei obosea de viața răsturnată pe dos, care, după capriciul lui Lilian, lua mereu alte forme: dans dimineața, tenis noaptea, plimbare cu barca în loc de prânz.

Așa se ajunsese la ciocnirile tot mai dese dintre tată și fiică. Sir Halley stăruia ca Lilian să se mărite. Lilian stăruia ca Sir Halley s-o lase în pace.

- Trebuie să te măriți! Ai douăzeci și trei de ani!
- Doar n-o să-mi petrec viața cu vreun cățeluș sau cu vreun nătărău! Mai bine le-aș da banii mei numai să mă lase în pace.
- Așa nu mai poate continua!
- N-am nici cea mai mică intenție să mă mărit!
- Uite-l pe Roland Rockfield...

Asemenea dialoguri erau la ordinea zilei. Mai ales de când apăruse Roland Rockfield. Era fiul unui vechi prieten și partener de afaceri miliardar al lui Sir Halley, iar tatăl încăpățânat voia cu orice preț să i-l impună fiicei sale drept soț. Lucrul acesta înrăutățise și mai mult situația dintre tată și fiică.

O confruntare hotărâtoare devenise inevitabilă. S-a produs în dimineața în care colonelul Carver l-a vizitat pe Sir Halley. Colonelul se întorcea din concediu în Sierra Leone și, în drum, trecuse prin Maroc. Voia să-l convingă pe Halley să înceteze prospectările de resurse din Regatul Lunga.

- Regimentul meu asigură paza frontierei în fața regatului regelui Lunga - îi spuse lui Sir Halley, când rămaseră singuri.
- Cunosc condițiile de acolo. Teritoriul acesta nu poate fi

LIBRIS | We know books

atins decât din partea noastră, de pe pământ englez, și tocmai de aceea am primit din partea belgiano-franco-italiană mai multe avertismente indirecte că marile puteri nu vor tolera în niciun caz ocuparea lui. Uitați, aici este Regatul Lunga pe hartă. O pată albă. Al nimănui. Dacă armata engleză ar pune piciorul pe acel pământ, s-ar produce complicații imprevizibile. Regele negru știe foarte bine că celelalte puteri coloniale îi apără independența în fața Angliei. Din câte aud, dumneavoastră ați încheiat cu el o înțelegere care vă permite să faceți foraje de probă, să strângeți cauciuc și să căutați aur pe teritoriul regatului său. Câțiva oameni albi se află deja acolo din însărcinarea dumneavoastră și apar mereu alți reprezentanți europeni pe „pata albă". Armata engleză nu este în măsură să-i apere pe acești oameni, chiar dacă ar fi uciși acolo, sub ochii noștri.

- Am deplină încredere în tratatul încheiat cu regele negru - spuse rece magnatul.
- Eh, domnule, mie puteți să-mi vorbiți despre cinstea regilor băștinași. Știți foarte bine cât valorează viața câtorva albi în regiunea aceasta fără armata colonială. Uitați-vă cât de lipsite de valoare sunt la bursă acțiunile acelei companii petroliere ale cărei prospecțiuni dau rezultate. Și acolo există destule resurse!
- Asta e însă paguba mea, domnule colonel, fiindcă eu dețin majoritatea.
- Dar viețile puse în joc nu sunt ale dumneavoastră.
- Prestigiul armatei engleze îi va feri de orice primejdie. Sau credeți că, dacă băștinașii îi masacrează pe englezi, nu se va întâmpla nimic? Poate vreo mare putere să oblige Anglia să tolereze uciderea propriilor cetățeni?
- Nu! Dacă se întâmplă asta, regimentul meu va intra în țară și pe hartă încă o pată albă va fi colorată în roz.
- Și credeți că Ministerul Coloniilor mă va trage la răspundere pentru asta?



Carver se gândi.

- Nu. Cred că, în taină, v-ar fi recunoscători, fiindcă în cazul acesta nimeni nu ar mai putea protesta împotriva cuceririi - și, după o scurtă pauză, adăugă: - Iar acțiunile vor urca brusc după ce țara va primi o garnizoană engleză.
- Atunci ce vă neliniștește?
- Faptul că regimentul meu nu va primi ordinul de a intra decât după ce albii vor fi masacrați. Iar viețile acestora nu le vor putea reda nici bogatele dumneavoastră câștiguri de bursă, nici Ministerul Coloniilor.
- Civilizația colonială a cerut întotdeauna sacrificii. Și atrocitățile sângeroase sunt cele care orientează opinia publică astfel încât cucerirea să pară un pas legitim.
- Așadar, în taină nici nu v-ar părea rău dacă ar fi măcelăriți compatrioții dumneavoastră, numai pentru ca, în urma lor, cucerirea engleză să vă creeze o poziție solidă la bursă?
- Domnule colonel - răspunse el pe un ton ușor jignit -, interesele omenirii nu pot fi privite cu atâta sentimentalism meschin.

Colonelul Carver se ridică, înclină capul și îl părăsi pe Sir Halley. În clipa despărțirii, niciunul nu se gândea la celălalt în cei mai măgulitori termeni. Colonelul englez părăsi imediat Marocul și plecă la postul său din Gamba. Cum brațul marii industrii este lung, Ministerul de Război îi trimise, sub forma unei note confidențiale, o foarte frumoasă mustrare pentru „anumite inițiative individuale" care „se află în contradicție directă cu opiniile cele mai înalte" și „depășesc competența și nivelul de informare al unui colonel".

În aceeași dimineață, Lilian mai observase încă un vizitator la tatăl ei. Un om uriaș, cu umeri lați, de al cărui gât atârna de un șnur un revolver până în buzunarul pantalonilor de călărie; purta cizme înalte, pe care le lovea întruna cu o nuia subțire și elastică de bambus, nu-și scotea pălăria nici în casă, ci își împinsese casca tropicală spre ceafă și mesteca tutun. Fața omului de doi